

ברכות לא ע"ב

ותדר נדר ותאמר ה' צבאות, אמר רבי אלעזר: **מיום שברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, לא היה אדם שקראו להקדוש ברוך הוא צבאות עד שבאתה חנה וקראתו צבאות**; אמרה חנה לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מכל צבאי צבאות שבראת בעולמך קשה בעיניך שתתן לי בן אחד?

שמו"א א:יא

ותדר נדר ותאמר ה' צבאות אסר'אה תראה בעיני אמתך וזכרתני ולא תשכח את אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתני לה' כלימי חיי ומורה לא יעלה על ראשו:

שמו"א ד:ד

וישלח העם שלה וישאו משם את ארון בריתה' **צבאות** ישב הכרבים ושם שני בניעלי עס'ארון ברית האלהים חפני ופינחס:

שמו"א טו:ב

כה אמר ה' צבאות פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל אשר שם לו בדרך בעלתו ממצרים:

שמו"א יז:מה

ויאמר דוד אלהי פלשתי אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון ואנכי בא אליך בשם ה' צבאות אלהי מערכות ישראל אשר חרפת:

שמו"ב ה:י

ויקח דוד הלוח וגדול וה' אלהי צבאות עמו: פ

שמו"ב ו:ב

ויקם ויקח דוד וכל העם אשר אתו מבעלי יהודה להעלות משם את ארון האלהים אשר נקרא שם שם ה' צבאות ישב הכרבים עליו:

שמו"ב ו:יח

ויכל דוד מהעלות העולה והשלמים ויברך את העם בשם ה' צבאות:

שמו"ב ז:ח

ועתה כהתאמר לעבדי לדוד כה אמר ה' צבאות אני לקחתך מרהיבה מאחר הצאן להיות נגיד על עמי עלי ישראל:

שמו"ב ז:כו-כז

ויגדל שמך עד עולם לאמר ה' צבאות אלהים עלי ישראל ובית עבדך דוד יהיה נכון לפניך: כראתה ה' צבאות אלהי ישראל גלית את לבו עבדך לאמר בית אבנה לך על כן מצא עבדך את לבו להתפלל אליך את התפלה הזאת:

(1) צבא = יקום

בראשית ב:א

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם:

במדבר ח:כה

ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבדה ולא יעבד עוד:

במדבר לא:יז

ויקצף משה על פקודי החיל שרי האלפים ושרי המאות הבאים מצבא המלחמה:

(2) צבא = צבא השמים

כוכבי השמים

דברים ד:יט

ופרשתא עיניך השמימה וראית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל צבא השמים ונדחת והשתחית להם ועבדתם אשר חלק ה' אלהיך אתם לכל העמים תחת כלה השמים:

ישעי' מ:כו

שאומרום עיניכם וראו מי ברא אלה המוציא במספר צבאם לכלם בשם יקרא מרב אוניס ואמיץ כח איש לא נעדר:

תהלים לג:ו

בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם:

נחמיה ט:ו

אתה הוא ה' לבדך אתה עשית את השמים שמי השמים וכל צבאם הארץ וכל אשר עליה הימים

וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת־כָּלֶם וְצָבָא הַשָּׁמַיִם
לְךָ מְשִׁתְּחוּיִם :

מלאכי שמים

מל"א כב: יט

וַיֹּאמֶר לְכוּ שְׁמַע דְּבַר־ה' רְאִיתִי אֶת־ה' יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא
וְכָל־צָבָא הַשָּׁמַיִם עֹמְדֵי עָלָיו מִיָּמִינוֹ וּמִשְׂמָאלוֹ :

תהלים קמח

(א) הִלְלוּ יְהוָה הִלְלוּ אֶת־ה' מְרִה־שָׁמַיִם הִלְלוּהוּ
בְּמְרוֹמִים :
(ב) הִלְלוּהוּ כָּל־מַלְאָכָיו הִלְלוּהוּ כָּל־צְבָאָיו :
(ג) הִלְלוּהוּ שְׁמֵשׁ וְיָרֵחַ הִלְלוּהוּ כָּל־כּוֹכָבֵי אֹר :
(ד) וַיֹּאמֶר לֹא כִי אֲנִי שְׂרֵפְתִי אֶתְּךָ עֵתָה בְּאֵתִי וַיִּפֹּל
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פְּנֵי אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדַנִּי
מִדְּבַר אֶל־עַבְדּוֹ :

יהושע ה

(טז) וַיִּגְבַּה ה' צְבָאוֹת בְּמִשְׁפָּט וְהָאֵל הַקְּדוֹשׁ נִקְדָּשׁ
בְּצַדִּיקָה :

רד"ק יהושע ה

... אֲנִי מֵלֶאכֶד ה' וְזֶהוּ שֶׁאֵמַר שֶׁר צָבָא ה' שֶׁר צְבָאוֹת
מַעֲלָה

שמו"ב ז: כו-כז

וַיִּגְדַּל שְׁמֹךְ עַד־עוֹלָם לְאֹמֵר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהִים
עַל־יִשְׂרָאֵל וּבֵית עַבְדְּךָ דָּוִד יִהְיֶה נֶכּוֹן לְפָנֶיךָ :

(4) ה' צבאות

גמ' שבועות לה ע"ב

צדי בית מצבאות - ה"ז נמחק; רבי יוסי אומר:
צבאות כולו נמחק, שלא נקרא צבאות אלא על שם
ישראל, שנאמר: וְהוֹצֵאתִי אֶת־צְבָאוֹתִי אֶת־עַמִּי
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם.
אמר שמואל: אין הלכה כרבי יוסי.

ישעיהו ה

(טז) וַיִּגְבַּה ה' צְבָאוֹת בְּמִשְׁפָּט וְהָאֵל הַקְּדוֹשׁ נִקְדָּשׁ
בְּצַדִּיקָה :

שמו"א יז: מה

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי־פִלְשֵׁתִי אֶתָּה בָּא אֵלַי בְּחָרֶב וּבַחֲנִית
וּבְכִידוֹן וְאֲנֹכִי בְּאֵילִף בְּשֵׁם ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי
מַעְרֻכוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חֲרַפְתָּ :

(4) ה' צבאות אלקי ישראל

ירמיהו ז

(ג) כֹּה־אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הֵיטִיבוּ דַרְכֵיכֶם
וּמַעַלְלֵיכֶם וְאַשְׁכְּנָה אֶתְכֶם בְּמִקְוֵם הַזֶּה :

ישעיהו יג

(ד) קוֹל הַמּוֹן בְּהָרִים דְּמוֹת עַס־רֵב קוֹל שְׂאוֹן
מִמְּלָכוֹת גּוֹיִם נֶאֱסָפִים ה' צְבָאוֹת מִפְּקֹד צָבָא
מִלְחָמָה :

(3) צבא ישראל = צבא ה'

שמות ז: ז

וְלֹא־יִשְׁמַע אֲלֵכֶם פְּרַעַה וְנִתַּתִּי אֶת־יָדִי בְּמִצְרַיִם
וְהוֹצֵאתִי אֶת־צְבָאוֹתִי אֶת־עַמִּי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם בְּשַׁפְטִים גְּדֹלִים :

שמות יב: יז

וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַמִּצּוֹת כִּי בְּעֵצָם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצֵאתִי
אֶת־צְבָאוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַיּוֹם
הַזֶּה לְדֹרֹתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם :

שמות יב: מא

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֵצָם
הַיּוֹם הַזֶּה יֵצְאוּ כָּל־צְבָאוֹת ה' מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם :

רש"י יהושע ה

(טו) שר צבא ה' - ישראל שהוא צבא לה'